

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA‘LIM, FAN
VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI**

“TIQXMMI”

MILLIY TADQIQOT UNIVERSITETI

Yer resurslari va kadastr fakulteti

Kadastr (faoliyat turlari) 5311300-ta‘lim yo‘nalishi

Fan: Bino inshootlar kadastr

**Mavzu: Bino inshootlar davlat kadastrini yuritishda jahon
tajribasi**

MA‘RUZA

Katta o‘qituvchi Ashurov A

TOSHKENT 2023

Mavzu: Bino inshootlar davlat kadastrini yuritishda jahon tajribasi

Reja:

1. Kirish
2. Jahon tajribasi yevropa mamlakatlari
3. Osiyo mamlakatlarida kadastr tizimi
4. Germaniya davlatida kadastr tizimi yuritilishi
5. Foydalanilgan adabiyotlar

KIRISH

- Har bir mamlakatda binolar va inshootlarning o'ziga xos kadastr tizimi mavjud. Ulardan ba'zilari ommaviy, ba'zilari esa faqat mutaxassislar yoki davlat idoralari uchun mavjud.
- Evropa Ittifoqida er, binolar va boshqa ko'chmas mulklar to'g'risidagi ma'lumotlarni o'z ichiga olgan yagona ko'chmas mulk kadastr tizimi (ESKN) mavjud. Har bir Yevropa Ittifoqi mamlakati ESKN umumiy qoidalariga bo'ysunadigan o'z milliy kadastriga ega.

- **AQSh**da kadastr tizimi Yerni boshqarish agentligi (BLM) tomonidan boshqariladi. U yer chegaralari, mulk huquqi va ko'chmas mulkning boshqa jihatlari to'g'risidagi ma'lumotlarni o'z ichiga oladi.
- **Yaponiya**da kadastr tizimi Yer tuzish, infratuzilma, transport va turizm vazirligi tomonidan boshqariladi. U yer va binolar to'g'risidagi ma'lumotlarni o'z ichiga oladi va ko'chmas mulk soliqqa tortish uchun ma'lumotlarni taqdim etadi.

- **Xitoy**da kadastr tizimi Davlat yer boshqarmasi (SAL) tomonidan boshqariladi. U yer va binolar to'g'risidagi ma'lumotlarni o'z ichiga oladi, shuningdek, erdan foydalanishni nazorat qilish va ko'chmas mulk solig'i bo'yicha ma'lumotlarni taqdim etish imkonini beradi.
- **Rossiya**da kadastr tizimi Federal kadastr palatasi tomonidan boshqariladi. U yer, binolar va boshqa ko'chmas mulk to'g'risidagi ma'lumotlarni o'z ichiga oladi va ko'chmas mulk soliqqa tortish uchun ma'lumotlarni taqdim etadi.

- - **Frantsiya**da kadastr davlat reestri bo'lib, u mamlakatda joylashgan barcha mulk va binolar haqidagi ma'lumotlarni o'z ichiga oladi. U joy, o'lcham, yosh va qiymat kabi ma'lumotlarni o'z ichiga oladi.
- - **Germaniya**da kadastr "Liegenschaftskataster" deb nomlanadi va u tuman darajasida kadastr organlari tomonidan yuritiladi. Unda er uchastkalari, binolar va boshqa inshootlar to'g'risidagi ma'lumotlar mavjud.

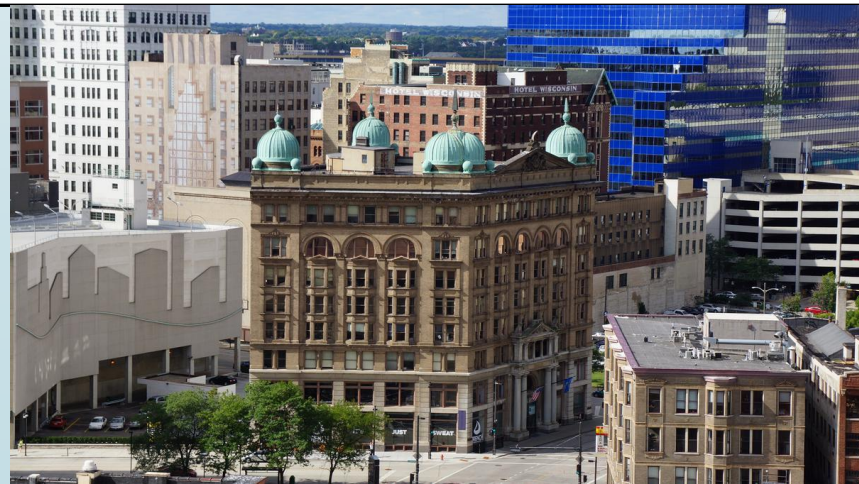

- - **Yaponiya**da kadastr tizimi Yer, infratuzilma, transport va turizm vazirligi (MLIT) tomonidan boshqariladi. U erga egalik qilish, mulk chegaralari va binolarning joylashuvi to'g'risidagi ma'lumotlarni o'z ichiga oladi.
- - **Avstraliya**da kadastr ma'lumotlari shtat hukumatlari tomonidan yer huquqi idoralari orqali boshqariladi. Ma'lumotlar mulk chegaralari, mulkchilik va erga bo'lgan manfaatlar haqida ma'lumotlarni o'z ichiga oladi.
- - **Kanada**da kadastr ma'lumotlari Kanada tabiiy resurslari orqali federal hukumat tomonidan boshqariladi. U mulk chegaralari va egaliklari haqidagi ma'lumotlarni o'z ichiga oladi.

GERMANIYA KADASTR TIZIMI: GERMANIYA

- ▶ Kadastr tizimi" rivojlanish yo'nalishlari – innovatsion texnologiyalar
- ▶ Yerni boshqarish samaradorligi er-kalaster ma'lumotlarining dolzarbligi va sifatiga bog'liq. Bozor sharoitida kadastr tekshiruv tomonidan chiqarilgan kalaster ma'lumotlari mamlakatda innovatsion NLOPS orqali amalga oshiriladigan innovatsion tasnif tizimini shakllantirish uchun fundamental asos yaratadi, So'nggi paytlarda G'arbiy Evropa davlatlarining kadastr tizimlari kadastr ishlarini avtomatlashtirish sohasidagi texnologik yutuqlar bilan ajralib turadi. va xususan, axborotni yig'ish, qayta ishlash va taqdim etishning innovatsion texnologiyalari. Kadasir tizimlari sohasida rivojlanishning o'rtacha asosiy yo'nalishlarini ajratib ko'rsatish mumkin:
 - ▶ davlat boshqaruvi qarorlarini amalga oshirish, shu jumladan tijorat maqsadlarida foydalanish uchun kadastr ma'lumotlarining mavjudligi va ochiqligi; geografik va yer ma'lumotlari bilan yangilangan kadastr xaritalarini yaratish

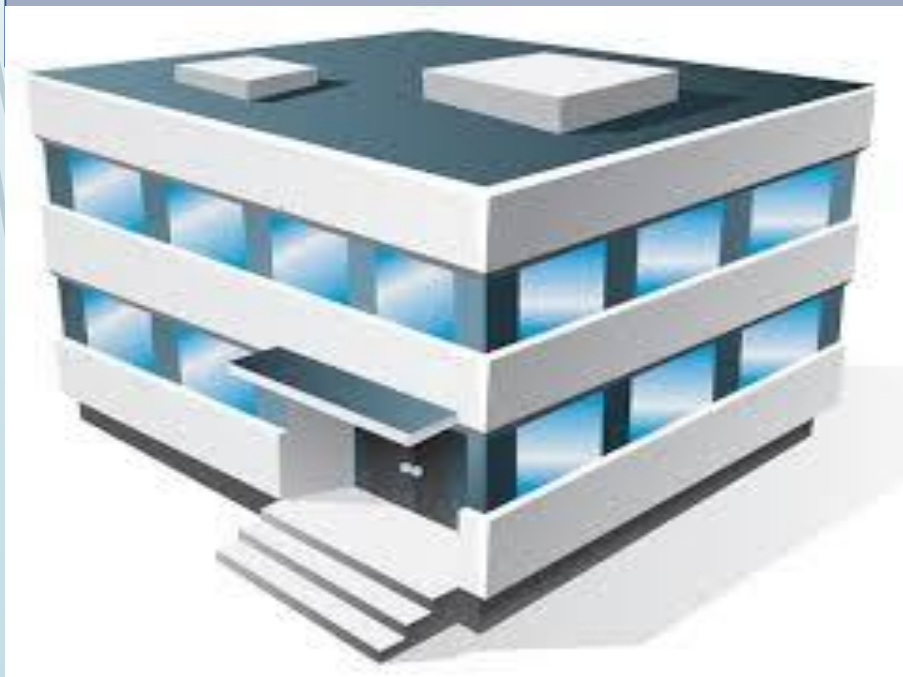

YER RESURSLARI

1. ixtisoslashtirilgan texnika yordamida xususiy investitsiyalarni jalb qilish hisob-kitoblari uchun kadastr hisobi obyektlarini shakllantirish , yer uchastkalari va ko'chmas mulk obyektlarining fazoviy tavsiflarining aniqligini oshirish ;
2. Ko'p funktsiyali yer kadastrining iqtisodiy va huquqiy samaradorligi
3. G'arbiy Evropa kadastr tizimlari Franchis; Germaniya, Avstriya, Shveysariya, Gollandiya, Ispaniya. Italiya, umuman olganda, kamdan-kam hollarda bir xil. Ko'chmas mulk ob'ektlari reestrini yaratish uchun fundamental asoslar taxminan ikki yil oldin imperator Napoleon tomonidan qo'yilgan.

- YANILS•S BUNDAY buxgalteriya tizimini yaratishdan asosiy maqsad davlat g'aznasini ko'paytirish uchun soliq solish edi. G'arbiy Evropada er va mulk solig'ini to'lash og'irligi asosan mulk egalariга yuklangan . Bu mamlakatlarning biznes shakllanishining evolyutsiyasi, shuningdek, sanoatining rivojlanishi jarayonida yer va mulk huquqlarini tartibga solishning son -sanoqsiz huquqiy mexanizmlari shakllandi. Bu huquqiy kadastrni shakllantirishni, shu jumladan ko'chmas mulk ob'ektlariga bo'lgan huquqlarni va nm bilan tuzilgan bitimlarni, shuningdek, turli og'irliklarni ro'yxatga olishni talab qildi. Masalan, o'rta asrlarda er uchastkalariga bo'lgan shaxsiy fuqarolik huquqlari to'g'risidagi ma'lumotlarni o'z ichiga olgan er reestri ("Grundbuch") kadastr tizimiga ega bo'lgan mamlakatlarda huquqiy tizimning asoschisi bo'lgan.

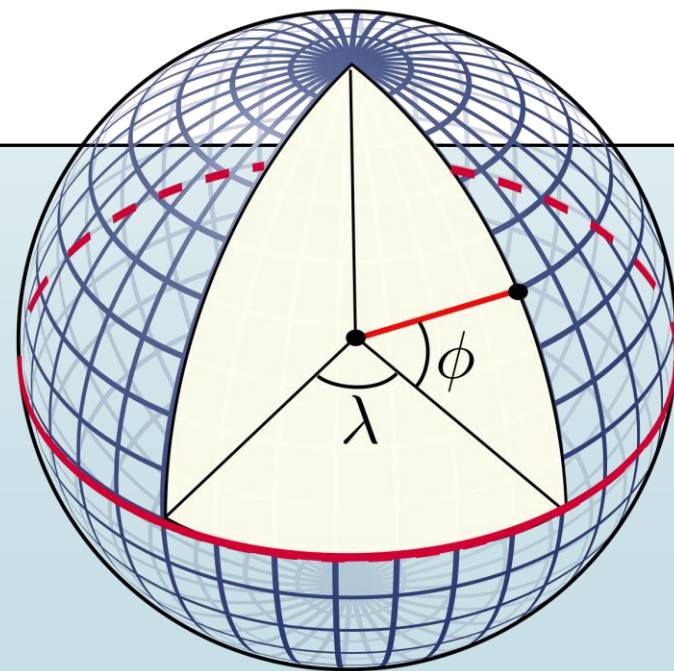
- G'arbiy Evropa mamlakatlarida kadastr tizimlarini yuritishda asosiy o'xshashliklarni ifodalashda topishingiz mumkin
- yer uchastkalarini tavsiflash ikki shaklda amalga oshirildi: yuriduvchi 'Nepflichesk';
- butun hududni tizimli qamrab olishni ta'minlash va yer ma'lumotlari ma'lumotlarini doimiy ravishda yangilab turish
- registrlarda ma'lumotlarni yuritish texnikasining o'xshashligi;
- Yer uchastkasini aniqlashning asosiy xususiyatlari quyidagilardan iborat: kadastr raqami, kod raqami, maydoni, mantiqiy manzili, joylashuvi, foydalanish turi, yaxshilanishlar mavjudligi, joyda taqdim etilgan mualliflik huquqi egasi to'g'risidagi ma'lumotlar;
- milliy an'analarni hisobga olgan holda ko'chmas mulk
- Germaniya kadastr tizimi misolida milliy an'analarni ko'rib chiqing (Germaniya, Avstriya,

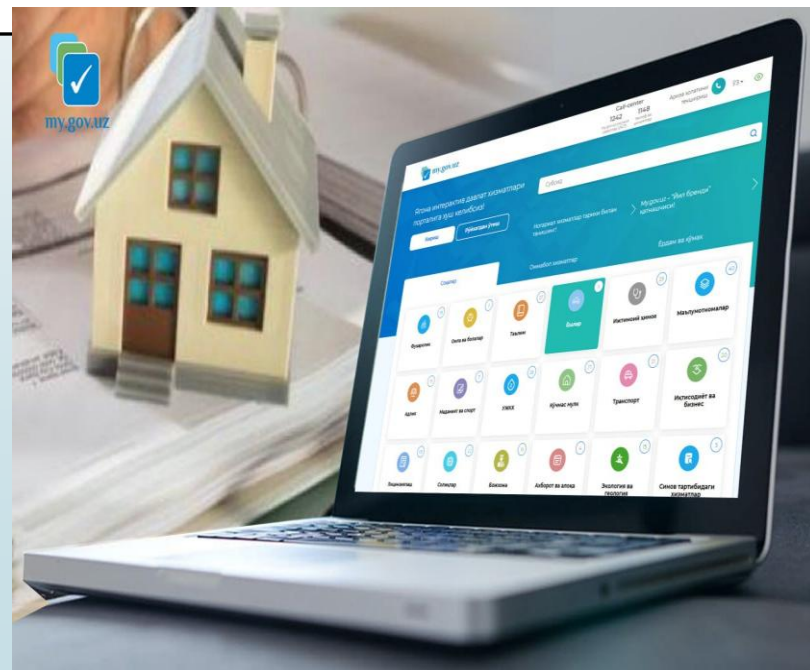
- Germaniyada rasmiy kadastr axborot tizimi ALK1S (Allgemeines Liegenschaftskatasters-Informationssystem) bo'lib, kontseptsiyaning uchta komponentidan biri hisoblanadi. U 2010-yil 29-iyulda chiqarilgan; Ko'chmas mulk kadastrining ishlashi xaritalar (AJ - Ko'chmas mulk xaritasi) va Mulk kitobi (ML) ko'rinishidagi binoning ko'chmas mulki kadastrining raqamli hujjatlarini o'z ichiga oladi [5].

- Germaniyaning analog kadastr xaritalari odatda Gauss•Kruger koordinata tizimiga asoslangan 1:1000 mashtabli xaritalar shaklida bo'ladi . Ko'pgina analog xaritalar endi quyidagi geografik ma'lumotlarni o'z ichiga olgan raqamli ko'chmas mulk xaritalari (ALK) bilan almashtirildi : 'P4H}11X] er uchastkalari va aylanish burchaklari; yer uchastkalarini raqamlash; tuman chegaralari; domon binolarining geodezik nazorat chegaralari!. uy raqamlari tuproqni rasmiy baholash natijalari; yerdan maqsadli foydalanish; hududning topografik xususiyatlari, masalan, borderlar; velosiped yo'llari. daraxtlar, qirg'oqlar va boshqalar.

- Germaniyada erni ro'yxatga olish barcha ko'chmas mulkning huquqiy holatini ko'rsatadi. Ko'chmas mulk kadastri - bu grafik semantik jihatdan tavsiflangan barcha er va binolarning rasmiy reestri sifatida ta'riflanadi. U egalik kengaytmalari sonini, shuningdek, maqsad, joylashuvni ko'rsatadi. o'lchovlar va funksional foydalanish nafaqat binolarning er uchastkalari to'g'risidagi ma'lumotlarni tavsiflovchi reestr, .tuproqni baholash bo'yicha yakuniy ma'lumotlar. Shunday qilib, kadastr barcha Nidon axborot tizimlarining asosiy elementiga aylandi va mahalliy, reptonal va milliy darajalarning bir qismidir.

Foydalanilgan adabiyotlar

- ▶ Varlamov A.A. Chet el er va kadastr tizimlari 1 " suggope • tgtya Rossiya Federatsiyasida - 2007.- No 7. -p.
- ▶ 2 T.V. Kadastr ro'yxatidan o'tkazish, ko'chmas mulkka bo'lgan huquqlarni ro'yxatga olish, rejalashtirish • vangtk rx;hududlar vitmya, LSE va Avstriya Respublikasida rivojlantirish, t, • • Ko'chmas mulk va investitsiyalar. Huquqiy tartibga solish. - 2007. - No 1-2.
- ▶ 3. Emst* JuTius Kadastr - Yer reestri Fri Auustia " RCC Eurogeogmphics yig'ilishi . U sinki. Noventlrx.
- ▶ 4. Federal Geodeziya metrologiya boshqarmasi [ELSKTRONNY resursi]. - elektron. ma'lumotlar. Kirish rejimi: [http:'\\$www.\[Nov.gv.at'](http://www.Nov.gv.at), bepul. - Zagl. Ekrandan. — Yoz. nemis
- ▶ 5. Hududiy davlat huquqi organi [Elektron resurs |]. - elektron. ma'lumotlar. Kirish rejimi: [http:"wNe&'.bochum.de](http://wNe&.bochum.de)\$e bepul. - Zagl. ekrandan. — Yoz. nemis

E'tiborlaringiz uchun
rahmat !

